

JUNIJ	
1 S. Juvant	10 P. K. Marjeta
2 S. Marjet	11 S. K. Barnaba
3 P. Klotilda	12 S. K. Trebil
4 S. Kvirin, m. + *	13 P. Anton Pad.
5 N. Blakosti	14 T. Bazil
6 P. Norbert	15 S. Vid
7 T. Pili diakon	16 C. Reanje Telo
8 S. K. Medard	
9 C. Primoz	

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRIJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH

STEV. (NO.) 110.

CHICAGO, ILL., SREDA, 8. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE 8, 1938

LETNIK (VOL.) XLVII

Fašizem javno izziva Francijo - Boj med Čehi in Slovaki

Francija ohranila mirno kri kljub drznemu izzivanju od strani fašistov. — Topovi odbili drugi aeroplanski napad na francosko ozemlje. — Hitler namerava podvzeti odprt napad na Španijo, da s tem razcepi francosko bojno moč.

Pariz, Francija. — Težko bi se našla kje kaka država, ki bi po takem izzivanju, kakor ga je doživela Francija to nedeljo in ponedeljek, ohranila tako mirno kri, kakor jo je ravno ta država. Poročano je bilo včeraj, da je devet aeroplanov priletelo preko meje iz Španije na Francosko, prodrl preko 50 milj globoko v njeno ozemlje in na povratku nazaj bombardiralo neko električno podjetje in železniško progo. Na vse to ni francoska vlada odgovorila nič strožje, kakor da je uveljavila preiskavo, kateri bojujoči se stranki v Španiji pripadajo ti aeroplani, ter obenem dala svoji obmejni straži povelje, da v ponovnem takem slučaju strelja na letala.

Brez vsakega dvoma pa je lahko razvidno, da letala niso bila last španske vlade, ki bi bila mogoče zašla preko meje, kajti gotovo je, da bi ne bombardirala železniške proge, po kateri dobiva ta vlada bojni material iz Španije. Da ne gre za kako pomoto, je novi dokaz v tem, ker je v ponedeljek četa enakih aeroplanov, sive barve, brez vsakih znakov, zopet preletela francosko mejo, toda so jih obmejni francoski topovi prisilili k povratku.

Videti je iz tega, da so morali prijeti aeroplani od strani nacionalistov, toda obenem pa je tudi razvidno, da tu ne gre več za špansko civilno vojno kot tako, marveč da zavzema položaj znatno resnejši obseg, ki ga Španija nima več pod kontrolo, marveč je postal splošno evropski in so ga dobile fašistične države popolnoma v svoje roke.

Že dalje časa se je lahko opazilo, da ste Nemčija in Italija z vso vnamo na tem, da pomorete nacionalistom do zmage. Da pri tem ni njihov cilj, pomagati Špancem do verske svobode, za katero je tem v vojni v prvi vrsti šlo, je razvidno. Zasedujete popolnoma svoj lastni cilj, namreč da dobite Španijo pod svojo popolno kontrolo in ustanovite novo fašistično postojanko na jugozapadu Evrope.

Po poročilih, ki prihajajo iz Berlina, se doznava, da se je Hitler odločil, doseči ta cilj čim najhitreje. Po polomiji, ki jo je doživel pri svojem poizkusu proti Čehoslovaki, je prišel do tega sklepa. Njegov načrt je zdaj sledeči: Poslati v Španijo večje število bojnih aeroplanov, okrog 1000, kakor se govori, in jih postaviti ob francoski meji. Francija bo tako prišla med dva ognja, od vzhoda in od juga; od obeh strani ji bodo lahko nemški aeroplani bombardirali njena mesta, vsled česar bo oslabiljena tako, da ji ne bo mogoče več odločneje nastopiti proti Nemčiji pri njenem drugem poizkusu, vdreti na Čehoslovarko. Tako bo Hitlerju, po njegovem računanju, padla Če-

JAPONCI PRODIRAJO

Začasna kitajska prestolnica ogrožena.

Šanghaj, Kitajska. — Kitajske bojne sile so morale zopet podležiti japonski premoči in napraviti znaten umik. Na svojem prodiranju proti jugozapadu so Japonci zavzeli mesto Kaifeng in se približujejo zdaj Čengčovu, ki je važna strateška točka ter tvori takorekoč nekak prehod do začasne kitajske prestolnice, mesta Hankova. Kitajska vlada smatra položaj že tako resnim, da je pričela izpraznjevati Hankov.

SVET ZAOSTAJA V HITROSTI

London, Anglija. — Astronomski znanstveniki pravijo, da jim pojavi, ki so jih ugotovili zadnje čase, dajejo povod za veliko razburjenje. Dognali so namreč, da se zemlja čimdalje bolj počasi vrti in temu primerno tudi luna nekako zaostaja v svojem teku. O tem se je izrazil zadnje nedelje tukajšnji astronom Harold S. Jones. Drugi navadni zemljani pa brčkone ne bomo prizadeti od tega razburjenja, kajti zaostanek, ki ga napravi zemlja, znaša komaj eno tisočinko sekunde vsakih sto let, torej v 100.000 letih eno sekundo. Ni torej še nobene nevarnosti, da bi nas zemlja nepozno pripeljala na delo.

KRATKO UŽIVANJE PROSTOSTI

Chicago, Ill. — 50 let stari Wm. Kennedy je bil zadnje soboto izpuščen pod parolo iz federalne kaznilnice v Leavenworth, Kans., kjer je bil za prt od marca 1936. Svoje prostosti se je pa le malo časa veselil; zadnje nedeljo so ga namreč našli mrtvega v njegovi sobi v hotelu na 75 W. Jackson blvd. Kakor se je ugotovilo, ga je zadela srčna kap.

BIZNES PROTI NOVIM DAVKOM

Springfield, Ill. — Ta teden se namerava v državni zakonodaji staviti zakonski predlog, po katerem bi bilo dovoljeno posameznim mestom, da smejo v svrhu dohodkov izdajati licence posameznim podjetjem; dosedanje mestne licence so le v svrhu kontrole in ne toliko za dohodke. Proti temu predlogu pa so dvignili oster protest voditelji biznisa, češ, da bi bilo to novo breme preveliko za industrijo.

KRIŽEM SVETA

— Varšava, Poljska. — Semkaj je prišel v nedeljo letalec W. Makowski in štirje njegovi tovariši, ki so z aeroplanom napravili dolgo pot, 16.500 milj, iz Kalifornije do tukaj. Med potjo so obiskali južno Ameriko, Afriko in Italijo.

— Manila, Filipini. — Vulkan Mayon, ki je miroval celih deset let, je pričel koncem zadnjega tedna ponovno silovito bruhati, kar je povzročilo med prebivalstvom veliko razburjenje. Ognjenik je oddaljen od tukaj 200 milj.

— Rim, Italija. — Po poročilih, o katerih se trdi, da so zanesljiva, bo maršal Italo Balbo, sedanjí guvernér Libije, kmalu imenovan podkraljem Abesinije. Sedanjí podkralj, vojvoda Aosta, ni pri trdnem zdravju.

ZNANSTVENIK POBEGNIL IZ AVSTRIJE

Pariz, Francija. — Da se izogne nazijskemu preganjanju kot Jud, se je izselil iz Dunaja, kjer je preživel cel čas izza svoje otroške dobe, sloveči znanstvenik dr. S. Freud, ustanovitelj psihoanalize. Zadnje nedeljo je prispel semkaj, od koder je nadaljeval vožnjo v London, kjer se namerava stalno naseliti. Mož je star 82 let in pravi, da je izgubil vse svojo imovino na Dunaju.

SLOVAKI ZA AVTONOMIJO

Slovaška stranka zahteva skoraj popolni odcep od Prage. — Hodža nastopil z govorom proti njim.

Bratislava, Čehoslovaška. — Kljub skrajni nevarnosti, ki preti Čehoslovaki od zunaj in ki bi zahtevala slogo in strnjene moči njenega prebivalstva, vendar divja med obema slovaškima plemenoma, Čehi in Slovaki, sicer nekrav, toda zato nič manj srdit boj. Slovaška narodna stranka, kateri načeljuje msgr. Andrej Hlinka, je imela zadnje nedeljo v tem mestu svoje zborovanje, na katerem je stavila zahteve za tako dalekosežno avtonomijo Slovakov, da bi se domala skoraj vsa zveza s Prago pretrgala. V kako skrajnost gredo s svojimi zahtevami, se razvidi iz tega, ker hočejo med drugim svoje lastno državljanstvo za svoje prebivalstvo, ter svojo lastno carino in monopol. Zakoni pa, ki bi jih sprejel čehoslovakiški parlament v Pragi, bi postali veljavni le, ako jih sprejme večina slovaških poslancev.

V ponedeljek je nato prispel v to mesto min. predsednik Hodža, ki je tudi sam slovaške narodnosti, in je v svojem govoru pobijal zahteve avtonomistov. Da niso vsi Slovaki separatisti, se je razvedelo iz velike množice, ki se je zbrala okrog Hodža, in govornik je pozval avtonomiste, naj govore le v imenu svoje stranke, a ne v imenu vseh Slovakov.

ŽELEZNIČARJI GROZE S STAVKO

Chicago, Ill. — Na zborovanju železničarjev, ki se je vršilo tukaj zadnje nedeljo, je A. F. Whitney, predsednik železničarske unije povdaril, da bo nje 151.000 članov raje šlo na stavko, kakor pa, da bi pristali na nameravano 15 odstotno znižanje plač.

Iz Jugoslavije

Delavci mariborske mestne plinarne, so na mariborskem glavnem trgu izkopali lonec stoletja starih srebrnikov. — Zverina je napravila dolenjskim kmetom veliko škodo. — Smrtna kosa in druge vesti.

Bogat zaklad iz 14. stoletja

Maribor, 19. maja. — Ves Maribor govori danes samo o senzaciji, ki so jo odkrili dopoldne na Glavnem trgu. Delavci mestne plinarne so pri polaganju novega plinovoda našli na nenavadno odkritje — odkopali so lonec, poln srebrnih novcev. Zaklad je počival pod drugi meter globoko pod površino ob južnem delu novega Glavnega trga vzdolž Osetovih hiš. Že včeraj so našli pri kopanju jarka za polaganje cevi star lonec, ki pa je bil prazen. Ko pa je danes na istem mestu kopal delavec Ivan Glaser, je udaril s krampom nenadoma na lonec, iz katerega so se vsuli stari srebrniki. Plinarniški tehnik g. Solar, ki je bil tedaj slučajno navzoč, je takoj obvestil o najdbi mariborski muzej. Prišel je znani mariborski strokovnjak za star denar, član vodstva Muzejskega društva g. inž. Baumgartner, ki je ta zaklad prevzel za muzej.

Srebrniki so iz 14. stoletja ter so bili kovani okrog leta 1305. So to takozvani graški pfenigi, ki so bili v tedanjih časih edino plačilno sredstvo v naših krajih. Kovati jih je dal vojvoda Friderik Lepi. Vseh novcev je 270, med njimi sta tudi dva oglejska pfeniga, ki sta bila kovana za časa vladanja mogočnega oglejskega patriarha Gregorija Montelongo. Denar je bil takrat, ko ga je neznanec zakopal v zemljo, gotovo velike vrednosti ter je predstavljal celo premoženje. Danes seveda predstavlja samo zgodovinsko zanimivost, ki bo za mariborski muzej dobrodošla. Novci imajo bolj majhno numizmatično vrednost, ker jih imajo naši muzejci dovolj. Zanimivo je tudi to, da so našli v bližini novca ostanke kosti, o katerih pa še ni ugotovljeno, če so človeške. Na mestu, kjer so bili novci najdeni, se je nahajal stari mariborski židovski Ghetto. V neposredni bližini so tudi pred nekaj leti napravili zanimivo najdbo. Ko so podirali staro skladišče soli, da je na dotičnem prostoru zgradil tovarnar Berg svojo lepo moderno palačo, so našli pod temelji skladišča na zlate novce — florentince, ki jih ima naš muzej. Gotovo so izvirali tudi zlatniki iz iste dobe, kakor srebrniki, ki so jih danes izkopali. Morda so se tedanji židovski trgovci, na katere spominja še današnja "Židovska ulica" zakopali svoj denar iz strahu pred kakimi pogromi, pa so potem ostali zakladi v skrivališčih, dokler jih sedaj slučajno niso spravili na svetlo.

Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Dve nesreči
Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Veliki škodljivci
Škočjan pri Turjaku, 19. maja. — Lansko leto se je priklatlilo v škočjanske gozdove večje število divjih prašičev,

ki so povzročili našim kmetom precej skrbí in škode po polju. Jeseni so divji prašiči uničili kar cele njive koruze. Lansko jesen so lovci ustrelili samo enega divjega prašiča, drugi pa so imeli srečo pred lovsko puško. Kmetje so bili prepričani, da se bodo divji prašiči pozimi umaknili iz naših gozdov proti Kočevju, odkoder so gotovo tudi prišli. Pa so se, žal, zmotili. Pozimi so se priklatlili prav blizu vasi in iskali hrane. Sedaj pa je ta zverjad zopet začela povzročati škodo po polju. Posebno vaščanom iz Rožnika so začeli odkopavati krompir po njivah. Eno zadnjih nedelj je prišlo iz Ljubljane z zakupnikom lova okoli 20 lovcev na lov za divjimi prašiči. Ako se ta nadlego nujno ne odpravi, bodo škočjanski kmetje ob ves pridelek in ne bodo imeli ne koruze in ne krompirja.

Zlata poroka
V Litiji sta slavila zlati jubilej poroke zakonca Ivan Dobravec, upokojeni strojni mojster likvidirane litijske topilnice in njegova življenjska družica Francka, po domače Štefelnova Nana iz Šmartna.

Smrtna kosa
V Ljubljani je umrla Marija Hofman, rojena Valent, žena mestnega delavca. — V Mariboru je umrl Karl Lešnik, najstarejši mariborski čevljar star 87 let. — V Celju je umrla Frančiška Vorbach, žena višjega kontrolerja državnih železnic stara 36 let. — V Ljubljani je umrl Jakob Bricelj, železniški uslužbenec.

Dve nesreči
Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Dve nesreči
Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Dve nesreči
Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Dve nesreči
Nekega popoldneva se je v Hrastniku ponesrečil s kolesom 17 letni delavec v steklarni Josip Benegalija. — V Zavrčnem pri Celju je na padel s kolesa 18 letni sluga pri peku Oberžanu, Ivan Bevc, ki si je pri padcu zlomil kost nad levim očesom. Oba sta morala v bolnico.

Ker je skušala družba American Brass Co. v Detroitu pripeljati v tovarno stavkokaze z avtomobilski skozi vrste piketov CIO unije, ki stavka v tej tovarni že več tednov zaradi znižanja plač, je prišlo do spopadov, v katere se je vmešala tudi policija. Do 50 oseb je bilo ranjenih, med njimi tudi štirje policisti, in gornja slika kaže, ko se demonstranti sklanjajo nad nekim policistom, ki leži na tleh.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V. Jugoslavijo:	V Italijo:
Za: Din: 100	Za: Lit: 100
\$ 2.55	\$ 6.50
\$ 5.00	\$ 12.25
\$ 7.20	\$ 30.00
\$ 10.00	\$ 57.00
\$ 11.65	\$ 112.50
\$ 23.00	\$ 167.50

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 5.00 pošljite\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite\$ 10.85
Za \$ 25.00 pošljite\$ 26.00

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljkom in dnevom po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Velika Nemčija in Srednja Evropa

Kaj Nemci sanjajo in kake načrte imajo za bližnjo bodočnost najbolj pokaže nemški nacionalistični tisk. Dunajska "Neue Freie Presse" je objavila te dni članek, v katerem piše med drugim to-le:

"Priključitev Avstrije k Veliki Nemčiji je za Nemce tako dalekosežnega pomena, da se malokdo zaveda velike važne veljave tega dogodka. Zdaj je napočil čas, ko lahko Nemčija reče evropskemu zapadu: Roke proč od srednje Evrope! Angleži, pravi Rohan, so že priznali našo zahtevo: Srednja Evropa Srednjeevropeem! Nato članek nadaljuje:

"To je zdrav razvoj. Nemški narod je postal najbolj-
ši garant reda, miru in blagostanja v prostoru med Severnim in Vzhodnim morjem ter jugovzhodnimi morji Evrope. Potrebno pa je sedaj, da nas zapadna Evropa v srednji Evropi pusti pri miru. Neha naj ovirati sodelovanje med nemškim narodom in narodi jugovzhodne Evrope! Z "anšlusom" so propadle vse dosedanje zamisli o Podunavju. Madžarski revizionizem, katerega nosilec je od dne do dne naraščajoče obnovitveno gibanje, je odslej naslojen na os Rim—Berlin. Nova rumunska ustava zakoni-
to izključuje sleherni vojaški prehod preko svojega ozemlja in tega ni sklenila kaka Codreanova vlada, temveč sedanja vlada sredine. CSR ne nudi danes evropskemu zapadu nobene opore več za vmešavanje v srednjeevropske zadeve. Nemški Dunaj, nemška Vzhodna marka pome-
nita z neposredno sosedno in prijateljsko Madžarsko ko-
nec marsikaterih od vzhoda prihajajočih imperialnih sanj.

Privlačnost nemškega prostora proti evropskemu jugovzhodu je že v preteklih letih močno pridobila. Nemški konzum, politična in vojaška veljava Velike Nemčije bodo ta razvoj še pospešili. Že nekaj let se pečamo z idejo velikoprostornega gospodarstva. Gospodarski dvig Avstrije v bližnjih mesecih bo še bolj podžgal k splošne-
mu srednjeevropskemu gospodarskemu sodelovanju in koncentraciji. V tem razvoju pa pripada Dunaju kot vratom rajha proti jugovzhodu vloga mostu od nemštva k drugim narodom v tem predelu Evrope. Šele sedaj, ko smo za vedno združeni z rajhom, se lahko spet začne staro poslanstvo Vzhodne marke v velikem prostoru od Hamburga do Carigrada."

K tem nemškim imperialističnim načrtom ni treba nobenega komentarja. Če kaj, bi morali biti ti načrti zadosten vzrok, da bi ob njih Slovani spregledali in se pove-
zali med seboj. Nihče drugi če ne Slovani, ne bo zajezil nemškega nadutega imperializma, ki gre za tem, da pod-
jarni Slovane.

Slovani, kje ste?!

Kakor se poroča, je komiterna v Moskvi določila, da se volti prihodnje dve leti veliko kampanjo na severnem in južnem kontinentu Amerike za razširjenje komunizma. Agenti Moskve bodo operirali pod vsemi mogočimi imeni v tisku in na radio. Komunistična propaganda se bo širila sistematično, tako, da mnogi ne bodo vedeli s kom imajo opravka. V javnost je prišlo, da je Moskva poslala več sto tajnih agitatorjev na Češko, ki so se porazgubili v sporne kraje, kjer bivajo sudetski Nemci. Tamkaj pod-
pihava jo na eni strani Nemce, na drugi strani Čehe. Zane-
titi hočejo spopad med Nemčijo in Češko. S tem upa Moskva, da bo zapletla v boj vso Evropo. Ko bo mizerija najhujša, bodo komunisti skušali dvigniti po vseh državah upor med delavstvom in revnimi sloji in na ta način upajo priti do oblasti, kar drugim potom komunistom ne uspe. Kaj ne, dobri in lepi ljudje so ti komunisti. Iz revščine, gorja in krvi ubogih hočejo kovati kapital zase. In ti lju-
dje naj bodo delavski prijatelji?!

Tudi med Slovence so začeli širiti komunistične ideje zadnje dve leti. Incitativa je prišla iz krogov hrvatskih komunistov in sicer se je pojavila v Pittsburghu. Hrvat-
ski komunisti znajo, da imajo Slovenci par močnih pod-
pornih organizacij, ki bi jih bilo dobro vpreči v komuni-

stični voz. Pri narodni jednoti in pri svob. zvezi so prid-
no na delu in že vrtajo od vseh strani, da se polaste vod-
stva, za čemer komunisti povsod streme in je to njih glav-
ni cilj. Socijalisti imajo sicer dobro organizirano nekako
"politično policijsko mašino", ki na komuniste vsepovsod
pazijo in jim gledajo pod roko, ali kljub temu slednji pri-
dobivajo na moči in znajo pri prihodnji konvenciji dobiti
kak stolček v glavnem uradu. Ko dosežejo to, se bo šele
glavni boj za nadvlado pri jednoti začel. Dva petelina v
enem vrtu, se le redkokedaj dobro razumeta.

Meseca marca leta 1907 je kongres Združenih držav
sprejel zakon, ki določa, da ameriški državljani, ki vstopi
v vojsko tuje države in se bori za, ali pod zastavo take tu-
je države in s tem priseže zvestobo tuji državi in zastavi,
tako avtomatično preneha biti državljani te dežele. Ta
zakon kolikor nam znano doslej še ni razveljaven. In ako
ni, kaj se bo potem zgodilo s tistimi 4000 Amerikanci, ki
se borijo v Španiji pod tujo zastavo? Ali imamo zakone
zato, da jih imamo le za nekake okraske, ali zato, da njih
ujelavljenje spoštujemo? Kdo bi pravilno in veljavno to
pojasnil?

VAŽNO ZA PRISELJENCE

"Kdaj ste prispeli v Ameriko?"

— To vprašanje se večkrat za-
stavlja priseljencem, toda naj-
bolj neprimerno je, ako ga zasta-
vijo oblasti, pa priseljenec ne ve
nanj odgovora. Je pa največje
važnosti, da pravilno in točno
odgovorite na to vprašanje, ka-
dar delate prošnjo za prvi ali
drugi papir ali če želite dobiti
povratni "permit" za vstop v
Zedinjene države, ako ste name-
njeni v staro domovino na obisk,
in v še drugih podobnih slučaj-
jih.

Večinoma zahtevajo tudi iz-
kaz vašega prihoda v Ameriko,
kadar delate prošnjo za starost-
no pokojnino, za javno delo ali
ako želite dobiti svoje iz stare-
ga kraja.

In vendar je med nami stoti-
ne priseljencev, ki ne vedo na-
tančnega datuma svojega prihoda
v Ameriko. Da so osebe, ki so
prispele semkaj pred dvajseti
ali tridesetimi leti to pozabi-
le, je za to več razlogov — po-
manjkanje zemljepisnega zna-
nja, bolezni, finančne težkoče,
prekinjenje vseh stikov s staro
domovino, živčna napetost,
brezskrbnost itd.

Zato bo prav ugodna za vse
priseljence, ki so prišli semkaj
med leti 1906 in 1925, vest, da
lahko najdejo ime ladje ali da-
tum svojega prihoda v Ameri-
ko v knjižicah, ki jih je izdal
urad Transatlantic Steamship
Arrivals, 156 Fifth Ave., New
York, N. Y. Ako želite dobiti ta-
ko knjižico, pišite na gornji na-
slov v angleščini ter napišite v
pismu leto vašega prihoda. Vsaki
taki knjižici je dodana še pri-
ročna knjižica—vodnica, kjer je
lahko razumljivo raztolmačeno,
kako boste našli pozabljene po-
datke v spisu potniških ladij.
Vsaka knjižica vsebuje popolni
seznam potniških ladij kakor
tudi vse datume njihovega pri-
hoda v Ameriko v dotičnem
letu.

POŽOR VOLILCI ST. LOUIS OKRAJA V MINESOTI

Indiharjev odbor za bližajoče
se volitve naznanja volilec St.
Louis okraja, kandidature
Franka Indiharja za County au-
ditorja. Omenjeni je že znan
širši javnosti po svojem
političnem udejstvovanju in po-
litični službi katero je opravljal
že več let.

Frank Indihar je bil rojen v
Mesaba Range v letu 1898, la-
stuje hišo in plačuje davke in
živi na Gilbertu že zadnjih dvaj-
set let, opravlja važne službe,
kot občinski uslužbenec, Deputy
Village klerk, tajnik Chamber
of Commerce, itd. Vse te službe
vrši izvrstno in v zadovoljstvo
vseh. Posebej je študiral občin-
ske in trgovske postavbe in v to
stroko spadajoče stvari ter je
dobil priznanje kot občinski ra-
čunar. — On je sedaj predsed-
nik State Association of Clerks
& Finance Officers, predsednik
Range Municipalities Associa-
tion in načelnik Auditing Com-
mittee of the Minnesota League
of Municipalities.

Frank Indihar odlično služi v
tem okraju kot Chief Clerk še-
stega komisijonarnega okraja
in zadnje čase kot Chief Clerk
od Northern Division Account-
ing System. — On ima prizna-
nje kot napreden v vsem svojem
dosedanjem delovanju in izvr-
ševanju svojih odgovornih o-

AMERIŠKIM JUGOSLOVANOM!

V trenutku ko zapušča go-
stoljubna tla, kjer sva doživela
toliko lepih ur, kjer sva sklenila
toliko novih prijateljskih vezi
in pristrskih stikov z izseljenci,
izrekam v imenu mesta Ljublja-
ne, v svojem in svoje soproge
imenu pristršno in iskreno za-
hvalo vsem za tako topli spre-
jem in za tako izredno pozor-
nost, ki ste jo nama izkazali po
vseh krajih, ki sva jih obiskala.

V največje veselje in zadošče-
nje nama bo, ako bo ta najin
obisk nove domovine navezal še
ožje veze med staro domovino,
tako med prvotnimi izseljenci

kot tudi med njihovimi potomci,
da pokažemo vsemu svetu, da so
ameriški Slovenci in Jugoslova-
ni dobri ameriški državljani,
pri tem pa tudi zavedni Jugo-
slovani.

Čestitam vsem dragim roja-
kom k tako lepemu NAPRED-
KU na gospodarskem, društve-
nem in kulturnem polju in že-
liva vsem najlepšo srečo za bo-
dočnost.

Na svidenje v stari domovini!
DR. JURO ADLEŠIČ,
župan ljubljanski
in soproga.

New York, N. Y., 1. jun. 1938.

krajnih služb in je s svojim de-
lovanjem veliko pripomogel v
pismu: Lepi so tudi drugi
Range, da je dvignil vrednost
rudninskih krajev. Ker je dobro
deloval v svojih službah do sedaj
in s tem okraju veliko koristil,
je gotovo, da bo kot okrajni Au-
ditor svoje delovanje za koristi
okraja in njenih prebivalcev še
povečal, ker dobro razume pro-
bleme tega okraja.

On je uljuden, izkušen in do-
bro usposobljen za ta urad in
več organizacij, katere so ga
podpirale v njegovi kandidatu-
ri za to službo, so prepričane, da
bo dobil vso podporo in prizna-
nje tudi od volilcev tega okraja.

FISMO IZ DOMOVINE

Živi, na Notranjskem, Jugosl.

Kar sem že dolga leta na-
meraval, to hočem danes iz-
polniti. — Štirinajst let bo
kmalu tega, ko sem vam g.
urednik pisal iz Clevelanda,
(Newburga), za neka pojasni-
la. Nasvet, ki sem ga prejel od
vas sem upošteval in se zaradi
tega prav nič ne kešam. V pi-
smu ste pa tudi dostavili, da
naj kaj pišem iz domovine. To
pa opraviš sedaj po dol-
gih letih in prepričan sem, da
bo marsikoga zanimalo.

Za svojo osebo rečem, da se
še vedno rad spominam na
Ameriko. Menda zato ker sem
imel tam še precej sreče. Brez
dela sem bil v dvanajstih letih
mojega bivanja samo en me-
sec in to leta 1913 v Little
Falls, N. J., kamor sem prišel
iz Forest City, Pa. Od takrat
naprej, kakor zgoraj poveda-
mo, sem imel srečo, da sem ve-
dno dobil delo in zaslužek
skoro vedno po svoji volji.
Tudi zdrav sem bil ves čas, za
kar se imam zahvaliti Bogu.

Da, rade mi uhajajo misli
nazaj, zlasti v Gowando, N.J.,
kjer sem preživel nad šest let.
Tako imam tudi lepe spomine
na rojake v Waukeganu, Ill.
in na rojake v Clevelandu, O.
Po vseh omenjenih naselbinah
je bilo nekaj tako dobrih lju-
di, po katerih se mi v resnici
dostikrat stoji, da bi si zaželel
njihove družbe.

Poleg prijateljev imam v
Ameriki še eno srečo in to sta
moj brat in sestra. Brat Peter
je v Clevelandu, sestra pa v
Gowandi, N. J., omožena De-
kleva. Oba mi večkrat pišeta
in Peter mi tudi večkrat pošlje
po več iztisov "Amerikanske-
ga Slovenca" in "Ameriške

Domovine." — Kakor sem pi-
sal bratu, poročam tudi tukaj
v pismu: Lepi so tudi drugi
katoliški časopisi, toda nobe-
den ne poseka Amerikanskega
Slovenca. — Vsako leto mi
pošlje brat tudi koledar "Ave
Maria". Za letošnjega sem se
mu tako le zahvalil: Žal da li-
sta "Ave Maria" in koledar
ter "Amerikanskega Sloven-
ca", ne bote v Ameriki nikoli
dovolj cenili! — Četudi sem
tukaj naroden na Domoljuba,
Bogoljuba in Cvetje, ki so ze-
lo lepi in koristni listi, si ven-
dar še rad vzamem čas, da
preberem tudi amerikanske li-
ste kadar jih dobim. Iz poveda-
nega spoznate, da zelo rad
berem časopise, posebno še do-
pise iz zgoraj omenjenih na-
selbin. Zato bi priporočal, da
se večkrat oglašijo. Zlasti ti
se večkrat oglašiš s kakim le-
pim dopisom, moj znanec in
prijatelj J. Resnik. — Kakor
vsako leto, tako mi je tudi le-
tos sestra poslala stenski ko-
ledar Grdinatov, ki se prav le-
po poda v moji novi hiši. Po
tem, kar sem vam do sedaj
zapisal, lahko sprevidite, da
sem še vedno v zvezi z Ame-
riko in ameriški slovenski ro-
jaki.

Ker sem že ravno imenoval
Grdinata, katerega menda po-
zna in spoštuje cela slovenska
Amerika in še drugi kateri ga
poznajo, mi je čast dostaviti,
da mi je ta gospod leta 1921
napravil veliko uslugo, ki je
bila za me velike važnosti.
Ponudil sem mu iz hvaležno-
sti par dolarjev, pa je odklo-
nil čes, da se je to napravilo
brez večjega truda. Naj mu
nikdar ne manjka dolarjev in
naj mu Bog stotero povrne. —
Meseca avgusta neke nedelje
leta 1924 sem bil v Slovenskem
domu v Newburgu. Še se spo-
minjam, ko smo se v pogovoru
s prijatelji pomenali o Mr.
Grdinatu in zlasti jaz sem ga
hvalil. Med pogovorom pa pri-
stopijo k meni domači kaplan
Rev. Ant. Bombach, ki so ze-
lo prijazen gospod, zato so jih
pa farani sv. Lovrenca tako
radi imeli. Povedal sem č. g.,
da sem se namenil v stari
kraj. Pa so mi g. odgovorili:
Če že greš, pa ne boš tam o-
stal. Ko prideš nazaj, se oglasi
pri meni v Barbertonu. Jaz
sem jim to seveda obljubil, pa
menda iz tega ne bo nič. —
Poslovil sem se tudi od dobre-
ga g. župnika Rev. J. J. Oma-
na, ki so mi voščili srečno

pot.

Pot je bila dobra in tako
sem jo po desetih dneh res
srečno prirajal domov. Pa ni-
kar ne mislite, da je šlo vse
brez najmanjšega razočara-
nja. Toda, zavedal sem se, da
je treba vedno novega pogu-
ma. No in tako sem sklenil o-
stati. Poiskal sem si tovariši-
co, s katero sem se poročil in
rodilo se nama je deset otrok,
sedem dečkov in tri deklice;
dva otroka sta nam umrla, o-
stalo jih je še osem. Prav ve-
sel sem jih, ker so lepo zdravi
in čvrsti. Stirje že hodijo v
šolo in prinesejo domov dobra
spričevala. Ravno to me pre-
cej tlaži in si mislim; če bodo
pridni, bo že kaj iz njih.

Moj dopis se mi je precej
zavlekel, zato bom prav na
kratko povedal še to, da ima-
mo pripravo domačijo in
prav v lepem kraju. Z ženo se
dobro razumeva. K vsemu
temu so kolikor toliko pripo-
mogli prihranki, katere sem
po dvanajstih letih pinesel iz
Amerike. — Pozdravljeni ro-
jaki tam onstran morja v
Ameriki in Bog vas živi.

Valentin Dolinar

Kdo ve, če tisti, ki so danes
nesrečni v mnogih družinah
niso žrtve laži-tiska, ki uniču-
je moralno življenje v druž-
nah?

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Dr. Božidar Lavrič v Chicagi

Chicago, Ill. — Pretekli pe-
tek nas je obiskal slovenski,
zdravnik, kirurg splošne bol-
nišnice v Ljubljani p. Dr. Bo-
židar Lavrič, ki je prišel na
dvotedensko študijsko potova-
nje v Združene države. Potu-
je s skupino nemških zdravni-
kov, ki si ogledujejo ameriške
bolnišnice in njih sisteme. Sku-
pina je ogledala dozdej neka-
tere glavne bolnišnice mesta
New York, Chicago in zname-
nito Mayo kliniko v Rochester,
Minn. Skupina se je v petek
popoldne odpeljala v Wash-
ington, D. C. Po ogledu zdrav-
stvenih zavodov tam, bodo po-
setili slične zavode v Phila-
delphiji in Baltimore, nakar
se koncem tega tedna že vrne
nazaj v Evropo. G. Dr. Lavrič
je še mlad zdravnik, rodom od
Blok na Notranjskem, zelo
prijazen in fin gospod, kate-
rega obiska smo se zelo raz-
veselili. Želimo najboljši us-
peh njegovi turi po tej deže-
li in pa srečno pot nazaj v
domovino!

NAROČNIKI NOVEGA SVE- TA V SOUTH CHICAGI POZOR!

Vsi oni naročniki mesečnika
Novega Sveta ki doslej še niso
vrnili vprašalnih pol, ki so jim
bile poslani iz uredništva lista
"Novi Svet" so prošeni, da svo-
je odgovore pošljejo listu naj-
kasneje do 11. junija.

Uredništvo mesečnika

"Novi Svet"

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(135)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je princ Sborov prišel pod dre-
vo, na katerem je čepel Ydeni, je ta
kot tiger skočil na begajočega princa,
kateri se je od strahu sesedel kot kup
nesreče. Močni Kavuru mu je dal
okoli vrata vrv ter ga tako vodil po
skrivni stezi, po kateri je vodila naj-
krajša pot do deželo Kavuru, do tem-
plja...

V drugem oddelku templja Ka-
vuru, je imel svoje prostore Kavan-
dayanda, veliki poglavar divjih Kavur-
ru, njihov veliki duhovnik in njihov
bog. Sedaj se je ravno sklanjal nad
prepašeno Lady Greystokey, ki se ga
je branila z vsemi močmi. Ko je vide-
la da ne bo mogla več dolgo vzdržati
je zavpila z močnim glasom:

"Ogldi!" — V trenutku ko je Jane
zavpila na pomoč, so se vrata v izbo
odprla in Kavadavanda je izpustil
svojo žrtev ter nepremično obstal sre-
di sobe gledajoč proti odprtim vra-
tom, skozi katera je naglo vstopil sta-
rec Ogldi, da brani svojo varovanko,
pred krutim poglavarjem Kavadan-
vando.

Ogldi ni vprašal, zakaj ga je Jane
klicala, brez tega je vedel, kaj se je go-
dilo. Obraz Kavadavande je neenkrat
zavlekel kot ogenj, toda trenutek po-
zneje je bil bled, kot kreda. S pogle-
dom, ki se ne da popisati, je osinil
Ogldi in brez besede zapustil sobo.
Tudi Ogldi je brez besede gledal za
njim.